

Total No. of Printed Pages—7

3 SEM TDC PSCN (CBCS) DSC 3

2023

(Nov/Dec)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-3

(**Comparative Government and Politics**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা / শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা /
হয় নে নহয় লিখা : 1×8=8

Answer the following/Choose the correct
answer/Write Yes or No :

- (a) “তুলনামূলক ৰাজনীতি হৈছে সমসাময়িক বিশ্বত জাতীয়
চৰকাৰসমূহৰ পদ্ধতিসমূহ অধ্যয়ন কৰা।” কথাষাৰ কোনে
কৈছিল?

“Comparative politics is the study of
pattern of national governments in the
contemporary world.” Who said this?

- (i) ব্লনডেল/Blondel
(ii) ডাল/Dahl
(iii) ডেভিদ ইষ্টন/David Easton

- (b) *The Civic Culture* নামৰ গ্ৰন্থখন লিখিছিল জেমছ ব্ৰাইছে/হাৰমান ফইনাৰে/আলমণ্ড আৰু ভাৰবায়ে।

The book, *The Civic Culture* was written by James Bryce/Herman Finer/Almond and Verba.

- (c) ব্ৰিটিছ সংবিধানৰ ১৯তম/১৮তম/১৭তম সংবিধান সংশোধন অনুসৰি মহিলাক ভোটাধিকাৰ প্ৰদান কৰা হয়।

Voting right to women was granted by the 19th/18th/17th Amendment of the British Constitution.

- (d) এখন একদলীয় ব্যৱস্থা থকা দেশৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Write one example of one-party system country.

- (e) আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতিক কংগ্ৰেছে প্ৰত্যক্ষভাৱে নিৰ্বাচন কৰে।

The President of USA is directly elected by the Congress.

- (f) কোনখন দেশৰ সংবিধানে 'অৰবোধ আৰু সম্বলন' নীতি ব্যৱস্থা কৰিছে?

Which Constitution provides for the principle of 'Checks and Balances'?

(i) আমেৰিকা/USA

(ii) কানাডা/Canada

(iii) ইংলেণ্ড/UK

(iv) চীন/China

- (g) আইনৰ শাসন/ন্যায়িক সমীক্ষা/প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰ হৈছে ব্ৰিটিছ সংবিধানৰ অতুলনীয় বৈশিষ্ট্যবোৰৰ অন্যতম।

The Rule of law/Judicial review/Direct democracy is one of the unique characteristics of the English Constitution.

- (h) বিশ্বায়নৰ এটা ফলাফল লিখা।

Write one consequence of globalization.

2. তলত দিয়াবিলাকৰ বিষয়ে লিখা/উত্তৰ দিয়া (প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write on/Answer the following (within 150 words each) :

- (a) "সংবিধান গঢ়ি উঠে, ইয়াক ৰচনা কৰা নহয়।" ব্যাখ্যা কৰা।

"Constitutions grow and are not made."
Explain.

(4)

(b) পকেট ভেটো
Pocket Veto

(c) হেয়াৰ পদ্ধতি
Hare System

(d) দ্বি-দলীয় পদ্ধতি
Bi-party System

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. তুলনামূলক ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া লগতে ইয়াৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।
3+4+5=12

Discuss the meaning, nature and scope of comparative politics.

অথবা/Or

তুলনামূলক ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ পৰম্পৰাগত দৃষ্টিভঙ্গীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

12

Explain the traditional approach to the study of comparative politics.

24P/473

(Continued)

(5)

4. আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সংবিধান সংশোধন পদ্ধতিৰ লগত ব্ৰিটিছ সংবিধানৰ সংশোধন ব্যৱস্থাৰ তুলনামূলক আলোচনা কৰা। 11

Compare the amendment procedure of the Constitution of USA and UK.

অথবা/Or

ব্ৰিটিছ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ লগত কেবিনেটৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা। আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ লগত কেবিনেটৰ অনুৰূপ সম্পৰ্ক আছেনে? 8+3=11

Discuss the relation of the British Prime Minister with the Cabinet. Does similar relation exist between the President of USA and its Cabinet?

5. নিৰ্বাচনৰ সমানুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বমূলক ব্যৱস্থাৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the advantages and disadvantages of the proportional representation system of election.

অথবা/Or

সমানুপাতিক প্ৰতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ সংজ্ঞা আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 3+8=11

Define proportional representation system. Discuss its characteristics.

24P/473

(Turn Over)

(6)

6. বাৰ্জনৈতিক দলৰ সংজ্ঞা দিয়া। গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাত
বাৰ্জনৈতিক দলৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+7=11

Define political party. Explain the role of
political party in democracy.

অথবা/Or

- বহুদলীয় ব্যৱস্থা কাক বোলে? ভাৰতবৰ্ষৰ সন্দৰ্ভত বহুদলীয়
ব্যৱস্থাৰ গুণ আৰু দোষসমূহ লিখা। 3+8=11

What is multiparty system? Describe the
merits and demerits of multiparty system in
the Indian context.

7. মানৱ-কেন্দ্ৰিক নিৰাপত্তা কি? বিশ্বায়নৰ সন্দৰ্ভত মানৱ-কেন্দ্ৰিক
নিৰাপত্তাৰ বিভিন্ন দিশসমূহ লিখা। 4+7=11

What is human-centric security? Explain
different aspects of human-centric security
in the context of globalization.

24P/473

(Continued)

(7)

অথবা/Or

বিশ্বায়নে পৰিৱৰ্তন কৰা জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰকৃতিসমূহ বিচাৰ কৰা। 11

Examine the changing nature of Nation-
State in the context of globalization.

***

24P—9000/473

3 SEM TDC PSCN (CBCS) DSC 3